

DRAGET

1/2 mantal Draget är upptaget vid 1500-talets mitt på öde häradsallmanning i östra delen av Hjälmteryds socken.

1570 omnämnes Draget i jordeboken till synes första gången. Då var det ett kronotorp, alltså byggt på en allmanning, som Kronan gjorde anspråk på att åtminstone delvis äga. 1632 skatteköptes Draget och blev ett kronoskattehemman, men redan 1646 köptes det till frälse.

1570 beboddes kronotorpet av en man vid namn Ingemar. Det är ett synnerligen ovanligt namn i Hjälmteryd, men i granngården Lövfällan fanns en Ingemar 1601-1621, som troligen tog upp Lövfällan på nämnda häradsallmanning. Kanske bodde han i Draget medan han byggde och odlade upp Lövfällan.

Gårdnamnet skrevs tidigt Drageryd eller Dragered, i domboken någon gång Traeryd, men namnet sammandrogs snart till Draget. Enligt den muntliga traditionen skall gården ha fått sitt namn av att man i dalen nedanför gården drog båtarna mellan Allgunnen och Svinasjön. Och enligt Hellquist: Svensk etymologisk ordbok är "Drag..." ofta namn på "plats mellan vattendrag, över vilka farkoster släpades". Den muntliga traditionen synes i detta fall alltså sannolik.

NYBYGGARNA

Sven i Draget, född o. 1540, upptog Draget.
hustrun

N N Svensdotter

Lasse i Draget, född o. 1570, bonde här o. 1600-1632

N N Larsdotter

Sven Olofsson i Sandvik

Botil Larsdotter

Nils Pedersson i Enekullen

Cecilia Nilsson

Bengta Nilsson

Karin Nilsson

Sara Nilsson

Ingrid Nilsson

Brita Larsdotter

Håkan Gudmundsson i Sisshemmet

Axel Larsson i Draget, född o. 1610, bonde här o. 1632-1660

Kerstin Håkansdotter från Bjärknäs

Lars Axelsson

hustrun

Daniel Larsson sid 185

Kerstin Larsdotter
Lars Nilsson i Töjestorp

Kerstin Axelsdotter
Nils Pedersson i Hillafällan

N N Axelsdotter
Måns Svensson i Lövshult

Håkan Axelsson, född o. 1635, bonde här o. 1660-1690
Elin Jonsdotter
Sven Håkansson
Elin Jonsdotter

Måns Håkansson
hustrun
Nils Månsson
Kerstin Davidsdotter Vising

Brita Håkansdotter
Per Persson

Jon Håkansson, född 1659, bonde här (1690) -1730
Karin Nilsson
Marta Jonsdotter, född 1708
Kristoffer Andersson, bonde här 1730-1763

Sven i Draget.

Enligt Västra härads dombok 7/6 1661 upptogs Draget av en bonde Sven. Om honom vet vi inte mer än att han hade en dotter, som gifte sig med en bonde Lars, som övertog gården.

Lars i Draget

Lars övertog alltså gården från sin svärfader och brukade den åtminstone från 1600 till 1632. Detta år fick hans son Axel köpa kronotorpet till skatte. Lars uppges ha avlidit i Draget 1637 och hans hustru 1646. Hon hade under sina sista år undantag hos sonen Axel.

Lasse i Draget hade år 1600 två oxar, en stut, en tjur, fyra kor och fyra får. Utsädet var en tunna. Vidare hade han 5 marker koppar och i pengar 20 öre och 20 penningar.

Lars och hans hustru synes ha haft fyra barn.

1. En till namnet okänd dotter, som torde ha varit gift med bonden Sven Olofsson i Sandvik i Hultsjö socken, enligt vad som framskymtar i domboken 7/6 1661.

2. Dottern Botil Larsdotter, gift med Nils Pedersson i Enekullen, som var bonde där från 1635 till 1680. Två av deras döttrar, Bengta och Cecilia, är namngivna i mantalslängden. Dessa två jämte tre andra döttrar torde ha varit gifta med soldater, ty under lång tid är endast "fem knekteänkor" skrivna på Enekullen. Vem de var gifta med är svårt att säga.

Här lämnas några namn från Enekullen för den aktuella tiden:

Per Staffansson bodde inhyses i gården 1658, kanske Nils Pederssons fader, Jon Jonsson var ryttare och bodde i gården 1669-1687, då han avancerade till korpral,

Sara bodde i gården 1691,

Bengta avled 11/1 1700 i Enekullen,

änkan Ingegerd i Enekullen begravdes 17/1 1709,

Cecilia avled 2/3 1716 i Enekullen, 71 år gammal,

Karin avled 17/6 1719 i Enekullen, 80 år gammal.

3. Dottern Brita Larsdotter var gift med Håkan Gudmundsson som tjänste i Björka. 1665 köpte de Håkans fädernegård Sisshemmet. En kort tid hade de Hundåsen som pant för lån, innan länsmannen Nils Månsson köpte Hundåsen.

4. Sonen Axel Larsson, som övertog föräldragården i Draget

Starke Axel i Draget

Lars hade såvitt bekant endast en son, Axel Larsson. Han bör vara född omkring 1610 och avled i Draget 9/6 1660.

Ännu, efter mer än 300 år, är Starke Axel känd av flertalet gamla Hjälmserydsbor. Särskilt omständigheterna kring hans död och hans prov på sin styrka omtalas. Han blev nämligen dräpt på ett barsöl i Sanden, och dråparen var ingen mindre än nämndemannen och herredagskarlen (motsvarar riksdagsman) Daniel Torsson i Ryd. Förhållandet framgår av utdrag ur tingsrättens protokoll, återgivna längre fram i beskrivningen av Draget.

Axel Larsson köpte tillsammans med sin fader kronotorpet Draget till skatte, 1632 enligt Västra härads dombok för den 7/6 1661, men 1635 enligt jordeboken. 1632 torde vara rätta årtalet. Då skattlades kronotorpet till 1/4 mantal. Det var det normala för nyupptagna gårdar. Draget utökades sedan genom fortsatt uppodling så, att det redan 1639 uppskattades till 1/2 mantal.

1646 köpte häradets arrendator Peder Gudmundsson Strömberg i Jönköping rantan (skatteintäkten) för gården 2 daler 13 öre 17 3/5 penningar av Kronan. Gården har sedan dess kameralt varit skattefrälseköpehemman, men jorden har ägts av Svens ättlingar från det gården upptogs till våra dagar.

Enligt boskapsräkningen 1636 hade Axel ett sto, ett föl, två oxar, två stutar, tio kor, fem kvigor, tre unga och sex gamla får. Utsädet utgjorde 2 1/2 tunna.

Året därpå hade Axel ett sto, en häst, två oxar, två stutar, åtta kor, tre kvigor, två risbitar (ungbockar), sex unga och tio gamla får samt två unga svin. Utsädet var fortfarande 2 1/2 tunna.

Axel omnämnes i domboken 23/10 1656. Han hade då instämt föraren under dragonerna, Hemming Andersson i Björka, för att Hemming sålt ett odugligt silverbälte till Axel. Detta, liksom det stora antalet kreatur, visar väl på att Axel inte var helt barskrapad. Emellertid hade han från 1657 en skuld till kyrkan på 7 daler 16 öre för lånt spannmål. 1665 var det avbetalat så mycket, att änkan resterade för endast 2 daler.

Axel var gift med Håkans dotter i Bjärknäs, Kerstin. Hon var född omkring 1620 och överlevde sin man i många år. Först 19/3 1711 avled hon i Draget. Axel och Kerstin hade fyra kända barn:

1. En dotter var gift före 1660 med bonden Måns Svensson i Lövshult i Hultsjö socken, som var bonde där till 1683.
Denna Axels dotter kan väl vara den piga Bengta, som 1655 upptages i mantalslängden under Axel i Draget. Eftersom i mantalslängden tas upp personer över 15 år, så bör hon vara född omkring 1640.
2. Dottern Kerstin gifte sig 1660 eller 1661 med bonden Nils Pedersson i Hilla-fällan. Nils och Kerstin köpte 2/5 1661 halva Tråsås Södergård i Hultsjö socken av Maria Göransdotter - för att gården inte skulle bli öde och skattevrak. Maria Göransdotter var dotter till kyrkoherden i Hultsjö pastorat Georginius Petri Ulbeckius och Malin Matsdotter. De sistnämnda hade köpt Tråsås 1629. Efter Herr Görans död gifte Malin Matsdotter om sig med kyrkoherden i Hjälmseryd pastorat Michael Laurentii.
3. Axels yngste son, Lars, uppkallad efter farfar, bör vara född omkring 1642. Han dömdes vid tinget 30/5 1659 till böter 20 marker för lägersmål med sin faders legopiga Kerstin Gudmundsdotter, kanske samma Kerstin Gudmundsdotter som 1634 dömts för lägersmål med Sigfrid Jönsson i Sanden. Axel gick i löfte (borgen) för sin sons sakören (böter).
Lars Axelsson övertog halva gården efter sin fader 1661, gifte sig omkring 1664 och brukade gården till åtminstone 1678. De bodde sedan på Dragets torp.
Lars hade en dotter Kerstin, som 20/11 1692 gifte sig med frälsebonden Lars Nilsson i Töjestorp. Kerstin avled i Töjestorp 3/8 1736.
Larsas dotter Ingegerd bodde i Draget 1693.
4. Axels äldste son, Håkan, var uppkallad efter morfar. Han övertog halva gården efter modern 1664. Hans ättlingar bor fortfarande kvar i gården och brukar den.

Håkan Axelsson i Draget

Håkan Axelsson bör vara född omkring 1635. Han gifte sig 1664 med Elin Jönsdotter. Att vi vet det beror på att han då skänkte 16 öre till kyrkan, vilken summa infördes i kyrkoräkenskaperna. Även juldagen 1669 skänkte han 16 öre till kyrkan. Det kan vara vid något barns födelse. Håkan synes ha avlidit, innan kyrkböckerna började föras 1689. Men hustrun Elin Jönsdotter avled först 27/11 1720 i Draget i en ålder av 86 år. Håkan ägde och brukade gården åtminstone mellan 1665 och 1677. Håkan och Elin hade fyra kända barn.

1. Sonen Måns Håkansson hade i sin tur en son Nils, född 1685. Denne Nils Måns-son gifte sig 27/5 1716 med Kristina Davidsdotter Vising, kaplanens dotter. Nils och Kristina bodde först i Skärshult, så i Skåeryd, Södra Applehult, Håkantorp och Draget. De kom till Draget omkring 1730.

2. Sonen Sven Håkansson var född omkring 1652 och avled i Hetseryd Södergård 15/1 1738, 86 år gammal. Han var gift med Elin Jönsdotter. Deras barn:
ett barn, som avled 12/6 1696 i Draget

Måns

Elisabet

Per född 14/4 1692 i Draget död 28/10 1694

Anna 14/7 1698 ”

Sven 9/6 1699 ” död 20/1 1703

Karin 22/5 1703 i Hetseryd död 26/2 1706

Sven döpt 15/11 1708 i ”

Karin döpt 2/7 1711 i ”

Sven och Elin köpte 15/10 1699 Hetseryd Södergård av Ingegerd Svensdotter för 12 daler. 1733 sålde de gården till dottern Elisabet och hennes man Jon Jonsson.

3. Dottern Brita Håkansdotter gift 24/10 1697 med

Per Persson i Draget

Nils, gift 2/2 1726 med Anna Jönsdotter i Kullen

Johan

Kerstin, född 15/4 1689 i Draget död 17/6 1689

Håkan 9/4 1703 ”

Kerstin 1707 ” död 11/4 1709

Annika 28/2 1709 ” död 17/6 1709

Per synes ha varit gift tidigare, men det var innan kyrkböckerna började föras. Familjen flyttade 1722 till Moheda socken.

4. Jon Håkansson övertog föräldragården.

Jon Håkansson, född 1659 i Draget och död där 18/11 1747. Gift 9/8 1723 med Karin Nilsson, född 1666 och död 9/8 1723 i Draget

Nils, född 12/1 1705 i Draget

Märta 2/2 1708 ”

övertog Draget efter sin fader

Anders

Katarina

Sonen Nils gift 28/12 1737 med Karin Persdotter i Applehult.

Dottern Märta gift med Kristoffer Andersson från Sunatorp i Moheda socken.

Några personer bosatta i Draget med okänt släktskap med föregående familjer.

1613 noteras en knekt Arvid i Draget, (väl) behållen vid slottet (i Jönköping).

1653 bodde Jon och Kerstin i Draget.

1686 bodde Nils Gudmundsson i Draget.

1689 bodde Måns Gudmundsson i Draget.

1689-1691 Per Hansson och Ingeborg Månsdotter.

Anders Gudmundsson

Anna Ekesdotter från Grönvik

Per, född 2/11 1689 i Draget

Eke, född 28/10 1693 i Draget

1691 bodde Kerstin Ekesdotter i Draget. Hon avled i Grönvik 16/1 1715, 80 år
Drängen Axel avled i Draget 13/4 1698.

Karin Gudmundsdotter avled i Draget 28/12 1720, 30 år gammal. En flicka med det namnet föddes 23/8 1690 i Fageräng.

Flickan Karin i Draget avled 27/1 1728, 36 år gammal.

Kerstin i Draget avled 4/2 1728, 71 år gammal.

Änkan Kerstin Jonsdotter i Draget avled 18/5 1755, 93 år gammal.

Halsten Olofsson i Slätthög socken gift 25/10 1708 med Kerstin i Draget.

Bröllopet stod i Hillafällan.

Per i Södra Hetseryd gift 24/10 1742 med änkan Karin i Draget.

Gustav i Hjälmeryd Norregård gift 26/11 1742 med Kerstin i Draget.

Isak i Hetseryd Kåragård gift 28/11 1742 med pigan Brita i Draget.

Änklingen Per Gudmundsson i Draget gift 26/12 1745 med änkan Katarina

Jönsdotter i Söndra.

Domboken gör människor av namnen

OM UPPODLINGEN AV DRAGET

Vid Västra härads ting 7/6 1661 framträdde Nils i Enekullen och Sven Olofsson i Sandvik och kärade mot hustru Kerstin i Draget om börsrätt till hemmanet Draget i Hjälmteryd socken. Nu gavs tillkänna denna saks beskaffenhet.

Draget haver tillförne varit ett kronohemman, av allmänningen upptaget av en benämnd Sven i Draget, Axels morfar. Sedan haver Axel med sin fader Lars anno 1632 köpt bemälte kronohemman till skatte, som därpå beseglat underskrivet brev utviste, dock står Axel allena i brevet nämnd, eftersom fadern betaltes igen sina utlagda penningar. Sedan byttes (arvskiftades) efter Axels fader Lars för 24 år sedan (alltså 1637), och Axels moder levde efter i 9 år (hos Axel) som ägde gården, vilken betaltes i föda medan hon levde, för en fjärding. Där förutan haver Nils i Enekullen på sin hustru Botil Larsdotters vägnar, och Sven Olofsson i Sandvik för börsrätt till Draget bekommit 6 daler. Där förutom hava de ock tagit en summa penningar nyligen i mansbot efter salig Axel i Draget; Nils i Enekullen 6 riksdaler som honom förunnas, och Sven Olofsson en fyra lods sked.

R e s o l u t i o

Om Dragets gårdaköp må dessa som klandra låta sig benöja med det köp, som de med salig Axel Larsson för 16 år sedan hava gjort, medan han levde, och bytet efter föräldrarna tillförne skedde, som ock fastbrevet tillförne av Kronans Kammarer ställt, det så länge haver okvalt ståndet. Ty dömes köp och arv fast och gillt under Axels arvingar evärdeligen.

OM BRITA LARSDOTTER

Vid Västra härads ting 30/1 1666 framträdde Eke i Grönvik och Jakob Nilsson i Häggatorp, mäktiga på sina egna vägnar och fullmäktiga på efterskrevnes vägnar, med beseglat salg- och köpebrev, daterat Sisshemmet den 17 december 1664, därmed Peder Håkansson, Jon Håkansson, Eke Håkansson i Grönvik, Jakob Nilsson i Häggatorp, (för sig) och på de andra syskonens vägnar, giva till känna att de av fri vilja och berätt mod upplåtit och sålt sina arvelotter i Sisshemmet i Hjälmteryd socken, som de hava ärvt efter sin salig moder hustru Karin Jonsdotter, vilket Sisshemmet föräldrarna - nämligen Gudmund Sonasson med bemälte sin första hustru Karin Jonsdotter - från Kronan till skattehemman uti Höglövlig Konung Gustav Adolfs tid hade köpt bemälte hemman, och haver hustru Karins barn, 8 syskon, för deras arvelott uppburit för 20 år sedan 3 riksdaler vardera och som hedersskänk på samma jordaköp tillökning till första kullen 4 riksdaler, vilka 4 riksdaler Gudmunds ende äkta son, Håkan Gudmundsson, haver erlagt och kontenterat (förmöjt) med sin hustru Brita Larsdotter, varför avhända bemälte säljare sig, sina barn och arvingar, födda som ofödda, berörde jordalotter, som är 1/4 skatte eller halva Sisshemmet, det hemula och tillägna sinom styvfader Gudmund Sonasson eller hans son Håkan Gudmundsson, deras barn och arvingar till evärdelig ägo; är således Gudmund Sonasson genom detta köp och förriga lösen av Kronan nu vorden med sin arvsrätt ägande till allt Sisshemmet i Hjälmteryd socken

med hus, jord, åker och äng, med begäran den högtärade Rätten ville detta köp med häradsdom konfirmera och därpå meddela laga fångbrev.

Den 16/5 1668 lät å sätte ting sig uppbjuda Håkan Gudmundsson i Grönvik om ett förfluget skvaller, såsom han sig hemma och å sockenstämma och i grannelaget haver uppjudit, såsom för olovligt umgänge med Håkans hustru i Drageryd, Elin Jonsdotter. (Skvallret) skulle utsläppts i ett bröllop uti Grönvik; därtill nämnden samt allmogen såsom med en mun svara: De veta därtill icke, varken nu å ting eller å sockenstämma, några skäl eller besked. Ej heller finns någon ärlig människa, som vill stå för sådan oskäligen ärerörig saga. Detsamma (intygar) pastor loci, Truls i Hjälmseyd, på församlingarnas vägnar genom vittnesbrev förseglat och underskrivet, daterat den 13 maj anno 1668.

Desslikes nu å ting Håkan Gudmundssons hustru Brita Larsdotter gör ock sin äkta man och make fri och oskyldig för sådan lättfärdighets saga, så ock av dem som bröllopet gjorde, frisades Håkan. Nu blev publicerat och avsagt, att den som sådant ärerörigt tal efter denna dag yrkar eller utförer och icke mäktar bevisa, må vara förtänt att såsom ett vrängt vittne undergå laga straff.

Vid Västra härads ting 10-12/6 1678 anmälde Larsas hustru i Draget för rätten, att Håkan i Sisshemmet haver tagit av henne en häst för 3 riksdaler och 1 daler silvermynt, vilken daler hon haver bekommit men inte mera, pretenderade (krävde) av änkan i Sisshemmet de andra 3 riksdaler, men änkan i Sisshemmet menar, att Håkan haver tagit hästen för gäld, eftersom Håkan i Sisshemmet haver gått i löfte för 3 riksdaler, som Lasse i Draget var skyldig Nils Trulsson i Notholma.

Till dessa 3 riksdalers betalning haver Håkan i Sisshemmet uppburit penningar i Repanäs, som änkan tillstår, men föregiver att detta varit gäld, som Håkan tog för det, som till nästa ting skall bevisas, eller betala 3 riksdaler för hästen.

Håkan.....Karin Jonsdotter.....Gudmund Sonasson.....Ingrid

Eke Håkansson

Per Håkansson

Jon Håkansson

dotter gift med Jakob Nilsson i Häggatorp

Karin Håkansson gift med Axel Persson i Grönvik

ytterligare två barn

Håkan Gudmundsson gift med

Brita Larsdotter

Håkan var gift med Karin Jonsdotter, som ärvt Sisshemmet. Håkan var bonde i Sisshemmet 1612-1616 och dog omkring 1620. Karin gifte om sig med Gudmund Sonasson, som löste ut Karins barn i första giften. Gudmund och Karin skatteköpte 1632 kronatorpet Sisshemmet (Ceciliahemmet). Karin dog och Gudmund gifte om sig med Ingrid och bodde med henne i Sisshemmet 1632-1648.

Gudmunds ende son Håkan Gudmundsson köpte Sisshemmet av sin fader.

OM STARKE AXEL I DRAGET

Vid tinget 23/10 1656 kom för rätten Axel i Draget i Hjälmteryd socken och besvårade sig över Hemming i Björka, för det han fordom hade sålt ett odugligt bälte, som guldsmeden Erik Pederssons i Jönköping attest förnekar för gott silver, vilket Hemming bekänner sig ha bekommit av Måns i Målen i Slätthög socken. Resolution: envar söke sin man. Hemming betale Axel sina utlagda penningar och söke sedan Måns i Målen, för det han honom som fullgott gods försålt haver.

SÄGEN OCH VERKLIGHET KRING STARKE AXELS DÖD

Först återges här en uppteckning, publicerad i Vide: Smålands minnen. Skrifter utgivna genom Landsmålsarkivet i Lund. 13.

”I Draget i Hjälmteryds socken bodde en bonde vid namn Lars. En dag, då bonden var frånvarande, kom en person till hustrun, som var ute på åkern, och ville umgås med henne. Hustrun, som fann karlen alldeles lik sin man, kunde inte ana, att det var en annan, som ville förleda henne till olovlig kärlekshandel med sig. Hon biföll hans begäran, sedan hon först förhållit honom hans oartiga begäran att inte kunna vänta till lägligare tillfälle. Av denna beblandelse blev hustrun havande, och efter den tid, som naturens lagar föreskrivit kvinnan, födde hon en son, som kallades Axel, som i den mån han uppväxte blev den starkaste bland människor.

Allmänt troddes, att hans fader var en jätte, i synnerhet som bonden Lars alldeles förnekade sig hava varit närvarande vid det tillfället, som hustrun blev havande. Den lille Axel utbildades hastigt till den ovanligaste människa. Redan vid åtta års ålder, då hans fader bonden Lars på slåde från skogen hemforslade timmer, hände sig, att oxarna ej orkade draga stocken uppför backen vid deras gård Draget, spände bonden ifrån dem och lät lasset stå kvar, intet anande den lille Axels ovanliga styrka. Utan att uppmärksamma gossens förhållande fortsätter han sin väg hem. Gossen fattar tag i tiselens och drager lasset hem till gården, där hans moder och andra därvarande personer med förskräckelse sågo gossens jättstyrka.

Då gossen upphunnit manlig ålder, dog hans fader Lars, då han blev enda stödet för sin moder. Han uppbyggde då ny ladugård och hembar stora ekbjälkar, som nu vid ladugårdens ombyggnad ligga till fotträ. Man försättes alldeles i förundran, då man föreställer sig, att dessa stora stockar blivit burna på människors axlar.

En tid därefter var modern utan salt. Hon bad då sin son, att han ifrån Karlshamn skulle hemskaffa sådant, som han lovade. Hon bakade då bröd av en skäppa mjöl till matsäck, och han begav sig på väg till fots till Karlshamn. Kommen till skillnaden mellan Jönköpings och Kronobergs län eller vid pass en halv mil förtärde eller uppåt han hela förrådet av den medsända maten. Utan vidare förtäring fick han tillryggalägga hela vägen till Karlshamn. Ankommen till staden går han in i en handelsbod och begäret att få köpa en tunna salt, som han ock fick. Bodbetjänten frågar honom, om han inte hade någon häst. ”Nej”, svarade den starke Axel. ”Skall du bära det”? sade bokhållaren, varpå han svarade ja, men tillade ”blott jag

får äta mig mätt”. Händelsen berättades genast för handelspatronen på stället, som genast lät anrätta en måltid för honom av stuvat kött samt bröd. Han gjorde en stark måltid. Betalte saltet och begav sig på hemväg, bärande saltet på ryggen.

Bokhållaren, som omöjligt kunde föreställa sig, att någon människa funnes, som förmådde bära en sådan tyngd, följde efter ett stycke på vägen för att se, om han förmådde bära saltsäcken. Den starke Axel kom då till en ek, som stod utmed vägen, och fick där i trädet se en gren, som han tyckte passade till en ärjekrok. Därmed fattar han regelmässigt med ena handen i grenen och nedrycker den under yttrande: ”Du passar bra till ärjekrok”, varpå han lägger grenen ovanpå säcken. Bokhållaren, som såg, att allt var sanning, lämnade den starke Axel under yttrande: ”Nu ger jag dig tusan”.

Axel fortsätter sin väg hemåt utan den ringaste föda. Ankommen till Grevaryds skog plockade han lingon, varunder han hade säcken på ryggen. Hemkommen till sin moder åt han upp bröd efter en skäppa mjöl och kött efter en slaktad bagge. Hans moder, som såg hans glupskhet, grät en flod av tårar.

Han dog i medelåldern, men det förmäles intet något om hans hustru. Enligt ett i Draget förvarat köpebrev innehades gården i medio av 13 eller 14 århundradet av en Larsson. Släkten, som nu innehar Draget, härstammar från den starke Axel. Ingen av släkten har varit så stark som stamfadern.”

”Tillägg

Axel var en gång i Ljungsberg för att hjälpa dem med att köra timmer. Utan att säga, vad han ville göra, går han till skogen och bär timret över ett kärr (det var nyligen hugget). När han slutat, går han fram till gården för att äta. Hustrun där hade då kokat gröt av en halv skäppa mjöl, uppöst gröten och lagt ett pund smör bland gröten. Axel åt ovanpå och hittade inte på smöret. Han förargades däröver men sade ingenting utan går åter dit, där han varit förut, och bär timret tillbaka, där han tagit det. Sedan går han åter fram till gården. Hustrun frågade nu, om han inte ville äta mera. Han svarade ja och satte sig till bords och hittade nu smöret. Han åt upp all gröten, gick sedan och bar timret åter över kärret.

Vid ett kalas i Sisshemmet blev han, så stark han var, ihjälslagen av en bonde i Ryd vid namn Per. Härmed tillgick på följande sätt: då gästerna voro mätta och glada, gingo de ut på ängen för att förlusta sig i det gröna. Axel bad då Pers hustru, att hon skulle ”lösska” honom i huvudet. Hon lovade och Axel lade sitt huvud i hennes knä. Per, som såg detta, blev genast ond. Svartsjukans demon överväldigade honom. Han beslöt att hämnas. Han fattar tag i ett stycke av en veddröj, som händelsevis låg där, rusar fram, där hans hustru och Axel var, och slår honom i huvudet, så att han dör. Alla gästerna rusa till stället vid Pers hustrus skrik: ”Nu slog han ihjäl honom”.

Per var även en oförvägen och ovanligt stark man, så att ingen av de närvarande tordes säga något till honom för hans ogärning. Axels hustru grät och jämrade sig. Hon gick genast till dåvarande lagman och angav brottet, men då fick hon se Pers i

Ryd silverkanna, som han givit lagman som gåva, för att han skulle hjälpa honom, så att han blev fri från straff. Som Axels hustru inträdde till lagman, yttrade hon: "Här står Pers silverkanna i Ryd, nu har jag ingen rättvisa att vänta". Per i Ryd slapp med några obetydliga böter. Axel lämnade två söner och en dotter efter sig, vilka fortplantat släkten intill våra dagar."

Egna kommentarer:

Denna uppteckning hade jag läst, och jag hade hört många berätta liknande saker om Starke Axel i Draget. Men ingen sägen hade någon som helst tidsangivelse. Det föreföll inte heller orimligt, att i Draget skulle ha kunnat förvaras några pergamentbrev från 1400-talet.

Men när jag sedan i jordebok och mantalslängd fann, att Draget var ett av de sent upptagna hemmanen i socknen, kom Starke Axel mycket närmare i tiden. Om Starke Axel över huvud taget funnits var dock oklart, och om han i så fall levat i Draget var lika tveksamt.

Därför var det både överraskande och intressant att i domboken finna så mycket material om hans liv och död.

Det som berättas om Starke Axel är sådant, som berättas om alla starka karlar. Att ha en jätte till fader, att bära en tunna salt, att samtidigt bryta ner en ekegren, att samtidigt plocka lingon, det ingår i sägenfloran om andra starka karlar. Enligt den muntliga traditionen hade bodbetjänten lagt ett tungt järnlod i saltsäcken, som Axel gick tillbaka med och satte på boddiskan, så det sjönk genom disken ner på golvet. Det hör också till sägnen om starka karlar.

Anteckningarna i Smålands minnen är gjorda av en f d seminarist från Hjälmseryd, Anders Petersson, och skänkta till föreningen för Smålands minnen 1877 av akademiledamoten Leander. Denne Leander kan mycket väl vara en son till Johan Lorentz Leander, kyrkoherde i Hjälmseryd 1859-1889. Det fanns alltså vid mitten av förra seklet en mycket detaljrik sägen om Axel Larsson i Draget. Det som är intressant är att se, hur den överensstämmer med den verklighet, som man kan få fram ur häradsrättens protokoll.

Namnet på Axels fader, Lars, är riktigt.

Axel blev enda stödet för sin moder, enligt traditionen. Enligt domboken bodde modern inhyses hos sin son Axel under den tid hon var änka.

Att Axel blev dräpt stämmer, dock inte i Sisshemmet utan i Sanden. Däremot hade Axel en syster och svåger i Sisshemmet.

Att dråparen var från Ryd stämmer också, dock hette han inte Per utan Daniel.

Då gästerna efter kalaset voro mätta och glada, beskriver domboken så: då brännvin var supet och måltid hållen, begynte de bliva lustiga.

Per fick se Axel ligga med huvudet i Pers hustrus knä, enligt traditionen. Enligt domboken säger Axels hustru, att Axel låg med huvudet i hennes knä efter avtvättning av blodet.

Per grep en veddröj, som händelsevis låg där - enligt traditionen. I verkligheten nappade Daniel en lerälta. Nappade tyder på att han tog något som händelsevis låg där.

Hustruns utrop enligt traditionen: "Nu slog han ihjäl honom" heter i domboken: "Nu kommer Daniel över gärdesgården och vill kanske slå Eder ihjäl". Båda uttrycken återges i direkt anföring.

Per var en oförvägen man som ingen vågade säga emot, enligt traditionen.

Verklighetens Daniel hade deltagit i kriget som ryttare, varit kyrkans sexman och dessutom herredagskarl, så nog torde han åtnjuta respekt alltid.

Hustrun gick genast till lagmannen, enligt traditionen. Axel dog pingstaffton den 9 juni, och redan den 15 hölls ting om dråpet. Det var så snabbt man kan begära.

Per slapp med obetydliga böter enligt traditionen, och så kanske man kan tolka domen. Däremot betalade han en obegripligt stor summa pengar i mansbot till Axels ätt.

Enligt traditionen lämnade Axel två söner och en dotter efter sig. Det stämmer så till vida att dessa tre barn bodde en tid i Draget. Den dotter, som var gift i Lövshult i Hultsjö socken, har man emellertid glömt bort.

Även den helt fantastiska berättelsen om hur Axel drog hem timmer till ladugården, kan ha någon liten förklaring i verkligheten. Efter slagsmålet i Sanden var Axel hemma några veckor, innan han dog. Då stod han - enligt domboken - och såg på dem som rev ner en ladugård. Alltså bör ny ladugård då ha byggts i Draget. I den ladugård som stod kvar i Draget in på detta sekel, fanns bottensyllar, som var alnsbreda. Dessa syllar väckte förundran, inte bara hos den gamle man, som berättade härom på 1950-talet. Det kan ju i och för sig vara återanvändning av timmer från en ombyggd ladugård. Men visst väckte de förundran och kan ha bidragit till att man minns under vilken bondes tid, som ladugården byggdes. Dessutom har ju Starke Axel ättlingar inte bara i Draget utan även i många andra närbelägna gårdar, och därför har traditionen hållits bättre vid makt här än på gårdar, där en släkt levat endast ett par generationer.

(Det här kan ju synas som ett försök att till det yttersta hårdra innehållet i en tradition för att få den att stämma med verkligheten. Men det är ett intressant exempel på hur en tradition ser ut, när den vandrat muntligt i mer än 300 år.)

DRÅPET ENLIGT DOMBOKEN

Den 15/6 1660. Samma dag framkom för tingsrätten hustru Kerstin Håkansdotter i Draget med sin son Lars Axelsson och gav tillkänna, att hennes salig man Axel Larsson i Draget å frälse var bjuden med till ett barsöl uti Sanden uti Hjälmseyds socken den 13 nästförlidne maj. Då funno de i gården vänner och välsåta, men strax efter måltid var hållen, begynte träta och slagsmål, så att hennes man Axel en månad därefter av undfångna hugg avsomnade, och det tilldrog sig som följer: När brännvin var supet och måltid hållen, begynte de bliva lustiga. Axels son Lars begynte dansa och hade mössan på. Då sade Daniel Torsson i Ryd, som tillägges dråpet och dödsvållandet: "Lars, du är en ung person, du må väl hava mössan av,

här är många ärlig gammal man, som sitter barhuvad". Axel svarade: "Min son haver betalt mössan, han må väl hava sin mössa på".

Härav begyntes vreden, trätan och slagsmålet. Svaranden Daniel Torsson i Ryd med sin son Nils är flyktiga. Därför framträdde till svars Daniels hustru Kerstin Håkansdotter och några vittnen, som voro tillstädes vid bordet.

Först förhördes Sven Bengtsson (i Kullen), vilken med hand å bok edeligen bekände: Daniel Torsson i Ryd talte till Lars för att han hade mössan på och dansade. Daniel sade: "Du är inte för god att hava av din mössa."

Larsas fader Axel i Draget var då uppe på golvet, steg till sätet och tog Daniel med handen på huvudet och dröjde något taga henne dädan, kanske rörde hårdare i håret än på skämt, och därför sprang Daniel strax upp på golvet och bar ihop med Axel uti halsen och så i håret, och när de hade nappats en liten stund, skildes de åt. Mer visste han inte att vittna härom och avsteg.

Därnäst framkallades Jon Bengtsson i Lövfällan. Edeligen bekände han, att detta trätomåls begynnelse var, att Lars Axelsson hade mössan på, när han dansade. Mer minns han inte eller hörde, och huru det avlöpte ute på marken, såg han inte.

Därmed gjorde han avträde.

Sedan inkallades värden i gården, Sigfrid Jönsson i Sanden. Edeligen bekände han: Lars Axelsson kom igen i stuvan, begynte dansa och hade mössan på. Då sade Daniel: "Du må väl, Lars, hava din mössa av. Här är så många ärliga män, som sitta barhuvade". Under tiden gick Sigfrid att förplåga gästerna. Han blev icke varse, huru mer sades eller gjordes, förrän Axel och Daniel voro samman i halsarna på golvet, men vad där skedde på marken såg han icke. Därmed sade han sig ej mer veta och avsteg.

Därnäst framkallades Håkan Gudmundsson i Björka, Axel Larssons i Draget svåger, och med hand å bok edeligen bekände, att han satt vid andra bordet, dock genast hörde, huru Daniel talade Lars Axelsson till, för att han hade mössan på. Lars svarade, att han haver själv betalt sin mössa. Vad som mer taltes, fattade han icke så noga, förrän han såg Axel komma fram till Daniel, som satt på sätet, och lade handen på Daniels huvud. Huru mer omskakades, hörde han inte, men strax därefter sprang Daniel upp, och de buro i halsarna tillsammans. Under tiden voro drängarna tillhoppa i håret borta vid bänken och kommo ut. Håkan hjälpte till att skilja dem från varandra. Därmed kommo de ut på gården. Sedan hades Daniel in i stuvan. Vidare såg han att Daniel i Ryd hade fått en lerklubba vid smedjehärden och slog Axel sista slaget. Axel föll till marken, och när Håkan framkom, var de skilda åt, och då såg han intet som han kunde vittna om. Men Axel blev död en månad därefter.

Axels i Draget hustru Kerstin gav tillkänna: När de hade slagits inne i stuvan och kommo ut, sade hustru Kerstin till Axel, hon ville hava honom med sig ner till sjön och tvätta av blodet. Under tiden hades Daniel in i kammaren. Dädan kom han ut genom en lönn dörr. Axels hustru Kerstin bekänner vidare, när Axel låg i hennes knä med huvudet efter tvättningen av blodet, blev jag varse Daniel och sade till Axel: "Nu kommer Daniel över gärdesgården och kanske vill slå ihjäl Eder". Då sprang Axel upp och fick sig i händerna en smidd stång, som låg över ett planteland, och mötte Daniel, och stången gick strax av. Men Kerstin bad Daniel att icke slå ihjäl hennes man, då de buro tillsammans. Daniel fick överhanden och

slog ner Axel med lerältan han fann, och Axel föll till jorden. Men Daniels hustru Kerstin svarar: Daniel ville då gå ner till sjön och tvätta blodet av sig. Honom var givet ett blodvite över ögat, som sedan grant syntes av flera. Larsas hustru Sigrid Håkansdotter i Bjärknäs, som är hustru Kerstins syster, bekänner som de andra om orsaken till slagsmålet, att Lars hade mössan på, när han dansade, men Axel bad sin son Lars gå sin kos och bad Daniel giva sig tillfreds. De hade intet att träta om. Då tog Axel Daniel på huvudet sägandes. Vi vilja väl förlikas vid handen. Höll länge på huvudet. Strax buro de i håret tillsammans på golvet i stuvan två gånger. Axel hades ut på gården men Daniel in i en kammare. Under tiden kommo åter Axels söner Lars och Håkan samt Nils Danielsson tillsammans i håret på gården. Daniel fick då höra sin son Nils ropa på hjälp. Av ty (orsak) kom Daniel ut ur kammaren genom en annan bakdörr. Men sista skadan, som hon inte såg, skedde emellan sjön och gården. Därmed gjorde hon avträde.

Målsägandena, Axels hustru Kerstin samt sönerna Lars och Håkan, föregiva att Daniels son Nils var skyll med att slå på Axel, spjärna och hårdragas, men Daniel stötte hustru Kerstin på bröstet med klubban, och de kunde nu intet vidare tillägga Daniels son Nils om Axels döds vållande.

Samtliga bekänna Nils hade intet i händerna.

Dessutom gavs tillkänna, att Daniel Torsson i Ryd haver tagit till flykten efter Axels död och tog genom skriftlig bekännelse med egen hand dråpsaken på sig. Åklagarna beskylla sist Daniels son Nils att han skulle ha spjärnat Axel, så att han blivit bråkt, varföre skickades dit till Draget till likets besiktning tre oväldiga män av häradets nämnd, när liket jordas i morgon, nämligen Åke i Kättorp, Måns Bränning och Bengt i Hetseryd.

Eljest gives tillkänna att här var stor vårdslöshet och försummelse med att i tid begära, söka och tillbjuda rätt läkedom. Axel skulle säga sig vara värre faren och slagen, dock kommit sig väl före igen. Ytterst bekänna parterna själva, att när Daniel i Ryd tillbjöds och lät tillbjuda förlikning, sade Axel till Daniel i Ryd: "Ja, vi bliva fuller väl vänner, men jag vill att gossarna eller sönerna de skall ock förlikas, så kan vänskapen bliva ståndandes." Därmed gjordes avträde.

Västra härads dombok 5-7 november 1660

Samma dag framträdde för tingsrätten hustru Kerstin Håkansdotter i Draget å frälse med sina söner Lars och Håkan Axelssöner jämte mågen Måns Svensson i Lövshult, givandes sorgeligen tillkänna, det hennes salig man Axel Larsson i Draget var medbjuden uti ett barsöl den 13 maj anno 1660, varest han kom i parlamente med sin sockneman Daniel Torsson i Ryd å skatte och hans son Nils Danielsson, att Axel blev så illa slagen och trakterad, att han måtte sätta livet till en månads tid därefter, nämligen pingstafton den 9 juni.

Nu framkom till svars på lejd uppå den Kungl. Göta Rikes Hovrätts brev Daniel Torssons i Ryd son Nils Danielsson, saligen till och från ting att komma, daterat

Jönköping den 14 september 1660, varjämte Daniels hustru Kerstin föregiver, att hon inte kan råka igen sin man Daniel. Han är flyktig. Hon vet aldrig vart, men sonen haver hon funnit igen och nu ställt honom för rätten.

Ty företogs först åklagarens vittne. Sigfrid Jönsson i Sanden, som var värd i gården, framkallades och på sin salighets ed bekände, att det han tillförne å ting haver vittnat och bekänt, det består han nu. Och detta kan han inte dölja att han såg, när Axel och Daniel voro första gången uppkomna på golvet. Då tog Axel i håret i nacken på Daniel, båda varandes under kronstången. Sedan skildes de ifrån varandra. Daniel hades in i kammaren, men Axel å den andra dörren. Omsider kom Daniel ut, men Sigfrid fick inte gå, eftersom hans hustru blev så rädd. Hon dånade och deras späda barn grät. Han fick inte skiljas från sitt eget. Litet efter var gärningen skedd. Därmed avsteg Sigfrid.

Inga andra vittnen på den sidan tillstädes, utom Axels hustru Kerstin i Draget, som yttermera bekänner själv: När hennes man Axel låg i hennes knä och hon hade tvättat honom, kom Daniel springandes och hade lerältan i handen. Hon sade till Axel: Daniel kommer. Strax sprang Axel upp och fick till en smidd stång, som låg över plantesängen och slog mot Daniel. De buro samman. Strax brast stängen av, och Daniel fick överhanden, men Axel blev liggande en stund av hugg och slag. Inga andra vittnen voro tillstädes, när skadan skedde, utom Axels hustru Kerstin och yngre sonen Håkan Axelsson.

Därnäst uppstego och bekände tre nämndemän, å förra tinget sända till Draget, nämligen Åke i Kättorp, Måns Bränning i Karshult och Bengt Olofsson i Hetseryd, att erfara, rannsaka och skärskåda om det som förr angavs, förr än liket jordades, vilka bekänna på sin själs salighets vägnar, det i Axels huvud var ett ärr igenläkt över högra örat. Något litet utrunnet blod fanns. På vänstra sidan voro två revben bräckta, på högra sidan axelbenet av, men inälvorna och hans hemlige ting syntes icke dem annat än som på ett annat lik, bedjandes sig så sant Gud hjälpe att de bekänna sanningen i ty mål, så mycket de förstodo. Eljest medan Axel levde och gick uppe ibland, beklagade han sig icke eller uppviste någon sådan timad skada, att tarmarna voro utgångna i skinnet.

Om spjärning eller bråkning på Axel i Draget nekar Nils Danielsson hårt, men hållning eller förhindring, då han på sistone framkom, kan han inte så hårt bjuda nej för. Han ville ställa och hjälpa sin fader. Det samma gjorde Axels hustru. Hon hjälpte med yngre sonen Håkan sin man mot Daniel.

Därnäst framkallades Sven Bengtsson i Kullen, som edeligen bekände att han intet mer haver att omvittna än vad som på sommaringet är bekänt, vilket upplästes. Därmed gjorde han avträde.

Axels hustru Kerstin, och hennes son Håkan säga, att Nils Danielsson tog Axel i håret och hjälpte sin fader. Nils hade intet i handen. Men Nils Danielssons förriga bekännelse om slagsmålet följde och är således: Först kom Larsas dansning, som

förbemält är, och mössan. Sedan skulle Axel komma in och tala med Daniel och lägga båda händerna på hans huvud, av samtalet ivrat och dragit i håret. Av den (orsaken) sprang Daniel upp och fick Axel uti håret igen. Då skulle Daniel först blivit riven över högra ögat ett sår till blods, varav de kommo tillhoppa i halsarna och håret två gånger. Sedan skildes de åt, men vi drängar hårdrogos inne och ute på gården. Då ropade Nils omsider på sin fader Daniel. Daniel kom ut, och drängarna skildes åt.

Men när Nilsas fader ville tvätta blodet av sig vid sjön, mötte Axel honom med den smidda stängen. Då nappade fadern Daniel till sig lerklubban vid smedjan, och de buro tillsammans. Nils var då inte dit nedkommen. Han var nyskild från Lars och Håkan Axelssöner. Då Nils framkom, låg Axel under. Men åklagarna tillvita Nils Danielsson, att han skulle ha spjärnat och slagit Axel Larsson med händerna och är lika mycket deras fader Axels baneman som fadern Daniel, vartill Nils Danielsson hårt nekar. Dock finnas inga vittnen däröver att framvisa.

Nu tillspordes åklagarna vad skada de kunna övertyga och bevisa Nils Danielsson ha gjort Axel i Draget. Hustru Kerstin med sina söner Lars och Håkan svarar: Det är sant att Nils Danielsson intet hade i händerna, men Nils hårdrog henne Kerstin uppe i frustuvan, då sönerna voro ihop, förr än Axel av Daniels hand blev nedslagen. Eljest ville Nils hålla och hjälpa sin fader. Han ryckte ock henne uti frukluten, hårdrog uti axeln och gav örfil, medan hon ville hjälpa sina söner.

Ytterst gives tillkänna, att läkare söktes eller begärdes inom tre veckors förlopp i heta våren, men Axel smordes med Kerstins smörja, men åtta dagar förr än han avsomnade, hämtades en barberare från Eksjö på några dygn.

RESOLUTIO:

Samma ärende tog tingsrätten uti noga överbäggande och betänkande efter det sjätte och sjunde kapitlet i Dråpmålabalken och finner, av skäl och alla omständigheter i målet, såväl som av Daniel Torssons i Ryd bekännelse och svek och (med) beaktande av undanflyktighet, Daniel Torsson skyldig till Axel Larssons i Draget döds vållande och dråp genom sitt handverk, och ty efter det 12. kapitlet av samma balk kunna de pröva med fulla skäl, att han gjorde det dråp oträngd: rymme då dråparen land och rike.

Men vad Nils Danielsson anlangar kan han med inga nöjaktiga skäl och sanning bindas till sambane men äger böta halv banebot 9 daler, målsägandens ensak, efter det 20 och 21 kapitlet av Dråpmålabalken.

Dock böte Nils för hårdragning och örfil på hustru Kerstin tre marker för var, till treskiftes efter 1. Såråmålsbalken 13 och 10 kapitlet i balken, ock ryckning i arm och axlar, målsäganden 3 daler och 3 daler gånge till treskiftes.

Till mera visso etc.

Vid tinget den 26/1 1661 upplästes och publicerades Höglovliga Kungliga Götarikes Hovrätts i Jönköping skrivelse om den rannsaking om en dråpsak som Daniel Torssons i Ryd son Nils Danielsson allenast anlangade. Nils Danielsson bör denna tiden approberas häradsdomen och Daniel Torsson njute lejd att giva sig hem till svars för rätten, men nu visste här ingen var han är eller vad han orkar.

Västra härads dombok 17/9 1661.

Anno 1661 den 17 september hölls extra ordinarie ting uti Västra härad i Ryd i Hjälmteryd socken i närvaro av Kronans befallningsman Gabriel Pedersson på Tråsås och undertecknad lagläsare Anders Andersson Zotherus i Sjöanäs samt häradsnämnd med menige allmogen tillstädes i bemälte härad.

Samma dag på lejd framställdes för tingsrätten - dock på säng liggande krumpen till händer och fötter - Daniel Torsson i Ryd med lejdebrev, daterat Hovrätten i Jönköping den 14 september 1660. Noch extrakt av Höglovliga Kungliga Hovrättens resolution upplästes, daterad den 17 november 1660.

Nu haver Daniel Torssons olägenhet varit sådan, att han icke förmått ställa sig för rätta förr än idag å detta ting uti målsägandenas närvaro, nämligen hustru Kerstin Håkansdotter uti Draget med sina söner Lars och Håkan Axelssöner samt mågar Nils Pedersson i Hillafällan och Måns Svensson i Löвшult, vilka sakgiva och beskylla Daniel Torsson i Ryd, hon för sin mans och de för sin faders död genom slagsmål.

Nu upplästes uti parternas närvaro de förr å ting gjorda anklagelser, vardera med sina rannsakingar anno 1660 den 16 juni och 5-6 november, vartill Daniel Torsson i Ryd nu svarar att det icke helt således sig tilldraget. Han gick slätt intet genom löndadörren ut, som åklagarna tillförne hava angivit, utan av kammaren genom stuvan, då Nils löpte honom till hjälp. Och Daniel föregiver vidare att han blev tre gånger med hårdragning och slag av Axel överfallen, som hans vittnen veta intyga. Tjänstligen begärandes de om sanningen edeligen vittna, och berättar nu, att Axel hårdrog honom vid bordet och rev över ögat ögnabrynet till blods och hårdrog vid anderstuvan baklänges på golvet.

Nu framkallades först Erik Svensson i Ryd, en gammal nämndeman av Allbo härad, vidare svärfader i gården, som satt med vid bordet på långsätet näst intill Daniel, med hand å bok bekände: Vid det han satt på sätet jämte Daniel i Ryd och vände sig till bordet, dansade Axels son Lars och hade mössan på. Då sade Daniel: "Här finns så många gamla ärliga män barhovda. Nils, du må väl hava mössan av. Du haver intet ont försökt." Lars satte sig bort på ett annat säte, svarade och brukade mun, sägandes han har själv betalt sin mössa, han må hava henne på och av, när han vill. Daniel svarade: "Du må väl hålla mun på dig, du fähunder. Du haver intet ont försökt i fiendeland."

I det samma kom Larsas fader Axel i Draget av framkammaren instigandes och bad först sin son Lars giva sig till freds. Han haver betalt sin mössa. Sedan lade han båda händerna på Daniels huvud, sägandes: "Broder Daniel, du haver intet behov att kalla min son Lars fähund." I ty ryckte Axel Larsson Daniel i håret i yttre högra handen och rev med den vänstra handen över ögonen nästan till blods. Strax reste Daniel sig och språng upp och fick Axel igen i håret, och de skildes åt litet första gången. Daniel stannade vid kronstången och strök av sig blodet, vände sig omsider till sonen, i detsamma räcker Axel ut sina händer, får åter Daniel i håret och drager honom baklänges på golvet under sig, hårdrages och slåss en liten vändning. Men gästerna skilde dem från varandra. Axel leddes ut på gården och

Daniel in i framkammaren. Erik i Ryd föregiver han kom också in i samma hårdragning, när han ville skilja dem från varandra. Men han visste aldrig vilken som gjorde det. Erik kom litet efter ut på gården, men han budades in igen i framkammaren till sin dotter, som låg i barnsäng och dånade, när hon hörde det ropas, slåss och låta illa i stuvan. Barnet grät. Från dem och mågen Sigfrid måste han då icke skiljas. Alltså var de icke ute på marken, när största skadan skedde. Därmed gjorde Erik avträde.

Därnäst framkallades Håkan Gummesson i Birka och edeligen bekände: Han såg att Axel tog Daniel i håret, först vid bordet, där Daniel satt. Sedan tog Axel vid kronstängen Daniel bak i nacken och i håret och drog Daniel baklänges, så att han kom vidöppen. Daniel var blodig och sargad över vänstra ögat och strök blodet av. Håkan Gummesson var sedan med att skilja dem från varandra på golvet. Daniel hades in i kammaren och Axel stannade på gården.

En liten stund efter hårdrogs och slogs Axels söner Lars och Håkan med Nils Danielsson. I ty samma ropade Nils på sin fader Daniel om hjälp, sägandes: "Kommer ut fader, de öda mig!" Strax kom Daniel genom stuvan springandes och jag efter honom. Och då jag ville hålla Daniel, stannade han och vredgades på mig, och vi ordkastades ett ord eller två. Strax kom kvinnfolken och ledde mig in i stuvan, och jag kom intet ut igen, förrän Daniel slog Axel sista slaget med ett litet lerälteträ över örat. Dock sprang jag med till hjälp att skilja dem ifrån varandra. Mer visste han intet därom berätta utan avsteg.

Därnäst inkallades Sven Bengtsson i Kullen, som tillsammans med flera var inne i stugan. De tillstå och bekänna, som av Erik i Ryd är vittnat, att de icke sågo huruledes slagsmålet avlöpte ute på marken. Därmed gjorde de avträde.

Yttermera följde Daniel Torssons i Ryd egen bekännelse. Efter det han var utkommen genom stuvan på gården och sönerna voro skilda åt, ärnade han sig gå ner till sjön och tvätta blodet av ansiktet. Då han kom mitt på backen, mötte Axel honom med en smidd stång och slog till honom över axeln så att stängen gick av. De kommo i armarna tillsammans. I ty slog Axels hustru Kerstin till Daniel med en grytstake över nacken, tre små slag litet till blods. Strax skulle Daniel gå efter lerälteträet och slå Axel vid örat och på låret. Flera slag minns han sig intet utgivit.

Därefter framkom värden i gården, Sigfrid Jönsson i Sanden där skadan gjordes. På sin förriga edplikt bekänner han, att Anders i Grönvik, som Daniels hustru skaffat någon smörja ifrån till Axel, skulle säga att de skulle få skam i Draget för karl de "fynde" ihjäl, ty om det kommit läkare till honom i tid, så kunde han kommit sig före igen. Detsamma torde flera säga. Men Axels hustru Kerstin svarade: "När vi talte om bårdskärare, svarade Axel: Jag kommer mig väl före igen. Jag haver varit så illa förr och läkts utan barberare." Därmed avsteg Sigfrid Jönsson.

Ytterst bekänner kyrkoherden i Hjälmseryd Herr Truls, som besökte Axel i Draget med det högvördiga altares sakramente, vid sin själs salighet: Vid halvannan vecka förr än Axel avsomnade, styrkte han honom med Guds ord och Herrens Heliga

nattvard. Då förmante han allvarligen dem i gården Draget och förelade dem, att de skulle låta uppsöka till Axel en god bårdskärare. Kommer det honom Axel något dödeligt veder, bliven I visserligen hårt tilltalade. De i Draget svarade: Axel säger Daniel skall icke spörja, att jag skall nu bejaka bårdskärare. Han haver varit så hårt slagen och kommit sig väl före igen. Dock strax efter fick Daniel bud, och han lät sin son Nils rida ner över Växjö efter en fältskär, mästare Skraddare. Men han var då av alla patienter förhindrad. Sedan red han strax efter en barberare Mästare Sven i Eksjö stad som kom till Draget onsdagen förr än Axel avsomnade lögerdagens natt näst efter. Och Daniels hustru Kerstin måste giva barberaren efter hans begäran 40 daler kopparmynt och 12 riksdaler. Han smorde och lade vid Axel tre gånger eller tre morgnar och om fredagskvällen red han, Mästare Sven, till Ryd men om lögerdagsmorgonen då läkaren kom igen, var Axel död.

Ytterligare bekänner Erik Svensson i Ryd: Om tisdagen efter gästbudet när de skulle skiljas åt, satt Axel påklädder uppå sätet i gästbudsstugan och var hemfärdig. Då styrkte Erik dem till förlikning som Daniel hörde. Axel svarade: "Vi kunna fälle, Daniel och jag, snart förlikas, men vi ville det våra söner skulle ock förlikas, så kan förlikningen stå dess kraftigare." Därmed färdades var till sitt.

Axel gick på sina fötter hem, som parterna tillstå på bägge sidor. Sedan gick Axel uppe ibland på sina fötter, rödde och räfsste efter dem som gärde ny gårdsgård. Sist stod han och såg på dem som revo ner en ladugård. Eljest levde Axel efter slagsmålet en månad på ett dygn när.

Till sist tillspordes Daniel, som är krumpen till händer och fötter, om sin sjukdom. Därtill svarar han sig hava fått den sjukdomen några nätter efter midsommar i förlidet år 1660, då han låg om nattetid bort i bergklyftor och gömde sig undan dem, som ville taga honom till fånga. Där han sedan haver hållit sitt läger i undflykt, är han buret ut och in och matad vorden såsom ett barn, men till fötter och ben, armar och händer krumpen. Allenast nu först på några få dagar med den vänstra handen förmår mata sig eller lyfta handen till munnen.

Samma ärende sattes till häradsnämnden efter det 12 kapitlet i Dråpmålabalken. Tingsrätten finner att dessa nu och tillförne edsvurna vittnen i rannsakingarna, och av egen bekännelse, att denne mans - Axel Larssons i Draget - fångne livsskada av Daniels hand vara timad i brådom skillnad uti hastig vrede, såsom ock att den döde haver givit orsak till vreden och trätan, tagit Daniel två gånger först i håret, sedan ute på marken först slagit till Daniel med en smidd stång, därför liksom trängt dråparen att slå igen, är ock stor försummelse med läkares begäran eller sökning. (Hustru Kerstin) med sina söner Lars och Håkan samt mågar Måns Svensson i Lövshult och Nils Pedersson i Hillafällan beder för Daniel Torsson om förskoning till livet och äro vordna överens med honom om en viss summa penningar till förlikning och mansbot att betalas på terminer. Daniel satte därför löfte. Däremot lovar målsägandena god vilja, vänskap och sann förlikning för sina personer. Därhos låta de ödmjukeligen bönfälla hos höga överheten om Daniels livs

förskoning, fred och säkerhet och därpå giva händers sammantagning och åtskildes. Till yttermera visso etc.

Västra härads dombok 31/1 1662.

Samma dag publicerades en resolution ifrån Kungl. Göta Rikes Hovrätt av den 2/11 1661 om det dråp, som Daniel Torsson i Ryd hade begått på Axel Larsson i Draget. Daniel Torsson blev benådad livet och giver målsägandena skälig mansbot och bliver fri från konungs- och häradsaker.

Vidare framvisades ett förlikningsbrev gjort med målsägandena om mansbot, daterat Draget den 1/2 1661, och med kyrkoherdens signet av Herr Truls verifierat. Av denna orsak låter Daniel Torsson begära säkerhet och lejdebrev som beviljat framdeles ställas kan.

Samma dag lät Daniel Torsson i Ryd klageligen besvära sig genom sin son Nils Danielsson över några sin faders gäldenärer. Fadern är bliven skyldig en stor summa penningar för iråkat slagsmål och mannaskada, och ty utvisad mansbot till en utsatt dag, som nu snart är förfluten. Därför tränger han låta fordra av sina debitorer och skyldenärer, eftersom målsägandena tränger honom om skuldens betalning, oaktandes han nu själv inte till sitt tränger. Nu kunna några finnas av Daniel Torssons debitorer, som tredskar och motvilligen förhålla honom sin betalning, vetandes hans olägenhet och sjukdom, ity han icke kommer av sängen. Därför är icke mer än billigt att de som förhålla sig så motvilligt härutinnan, dock de känna sig skyldiga till summan, att de ofördröjligen utan längre uppskov förmanas att klarera och betala Daniel Torsson i Ryd. Och var och en som icke bliver längre uti hans minne må befallningsmannen genom häradsprofossen och sina tjänare för sannings och rättvisas skull bispringa och hjälpa honom till sin viktiga betalning genom pantning, försäkras utan vidare förhållning och undandragning det dem som sådant vederbör veta sig fullkomligen efterrätta Att så är å ting beviljat och avskedat betygar etc

Västra härads dombok 16-17/6 1662.

Samma dag kom för rätten Daniel Torssons hustru Kerstin Håkansdotter i Ryd och kärade på sin mans vägnar till Nils Pedersson i Enekullen om 20 riksdaler, som Nils i Enekullen, svåger till salig Axel Larsson i Draget, såsom till mansbots förlikning haver anammat och vedertagit av Herr Trulsas, pastor i Hjälmseryd, händer. Dessa 20 riksdaler vilja varken målsäganden eller den dödes arvingar bestå eller avdraga från i mansboten utvisad summa. Icke heller vet hustru Kerstin eller hennes man Daniel Torsson, varför Nils i Enekullen vill träckla sig till så stor mansbot eller gåva.

Den är vidare än vad hennes man Daniel Torsson vill förunna honom av en god vilja nämligen 6 riksdaler. Däröver låter Kerstin begära häradsdom.

Emedan Nils Pedersson i Enekullen intet vill sig själv i saken rätta eller giva ifrån sig, alltså följde tingsrättens dom: såsom återgångsarv så är ock återgångsbot.

Västra härads dombok 30/9 1662.

Samma dag publicerades Daniel Torssons i Ryd förlikningsbrev, beseglat och underskrivet av kyrkoherden Herr Truls Olai i Hjälmseryd med häradsfogden Gabriel Pedersson och länsmannen Nils Månsson såsom vittnen, att Daniel Torsson i Ryd var förlikt med salig Axel Larssons hustru Kerstin Håkansdotter i Draget samt Lars och Håkan Axelssöner jämte mågarna Nils Pedersson i Hillafällan och Måns Svensson i Lövshult.

Tillgivandes att de förmena sig vara försonade om mansbot efter salig Axel Larsson i Draget till 260 riksdaler, både i specie och riktig kontant betalning, som de hava uppburit, den sista pennngen med den första. Ty tillsäga de honom Daniel Torsson fri säkerhet, vilja och vänskap, liksom hans son Nils Danielsson, hustru och barn, för allt vidare klander och åtal omolesterade, beviljade dessutom freds- och frejdebrev, som det efter gamla tider i bokstaven lyder, vilken förlikning dömdes god och gill.

Till yttermera visso etc.

Västra härads dombok 30/1 1666

Herr Truls i Hjälmseryd, bergsfogden Sven Börjesson i Slåthult och länsman Nils Månsson i Lindåsen anklagar änkan Kerstin Håknsdotter och faderlöse sonen Nils Danielsson i Ryd för att ha utspritt rykten och öknamn i Hjälmseryd.

Som vittnen framträdde Knut i Bodatorp, sadelmakaren Måns Andersson i Bodatorp och Sven Pedersson i Håkantorp.

De ädömdes små böter och för den som nyttjar orden sattes ett vite av 40 daler.

Västra häradsdombok 17/9 1766.

Samma dag besvärade sig Håkan Axelsson i Draget över att Håkan Larsson i Bjärknäs och hans moder Sigrid Håkansdotter i Bjärknäs skall ha utfört Håkan Axelssons namn för stöld av råg i Sigfrids i Sanden lada vid förleden vårfrudag Nu framkom Sigrid Håkansdotter i Bjärknäs och föregiver att ett barn i Bjärknäs och en piga Kerstin i Kullen, nu icke tillstädes, först utsade sagan. Sigfrid i Sanden har frivilligen å ting bekänt, att han ingen säd mistat.

Sigrid Håkansdotter i Bjärknäs böte för obevisat skvaller och hastiga ord 3 daler till treskiftes efter Tingsmålalbalken 43. kap. och Håkan Axelsson i Draget säges fri och oskyldig för sådant förslaget skvaller

Västra härads dombok 11/6 1663.

Samma dag framkom för tingsrätten nämndemannen Bengt Olofsson i Hetseryd som fullmäktig för hustru Maria Göransdotter och gav tillkänna muntligen som skriftligen, med egen handsedel, daterad Hillafällan den 2 maj 1661, därvid bekänner sig ha av fri vilja och berätt mod upplåtitt och sålt med sina förvanters samtycke 1/2 Södergården Tråsås till Nils Pedersson i Hillafällan för reda betalning, först för 19 riksdaler vidare till påökning 9 riksdaler till hustru Maria Göransdotter och hennes barn till den nödtorft och det tarv, att jorden icke skulle komma på öde och i vrak, varför avhänder bemälte hustru Maria Göransdotter sig, sina barn och arvingar, födda som ofödda, 1/2 Södergården i Tråsås, den hemular och tillägnar Nils Pedersson i Hillafällan, hans hustru Kerstin Axelsdotter (född i

Draget) bägges deras barn och arvingar till evärdelig ägo; där äro de tolv i nämnden fastar åt.

DRAGET EFTER STARKE AXEL

Axels son Håkan (sidan 5) brukade Draget från det Axel avled 1660 till omkring 1690 utan några intressanta händelser i bondelivet.

Håkans son Jon (sidan 6) brukade Draget från 1690-talet till 1730 utan att något drastiskt inträffade. Håkan överlämnade gården till sin dotter Marta.

Kristoffer Andersson, född 3/4 1704 i Bodatorp i Moheda socken och död 16/1 1763 i Draget. Gift 4/10 1730 med

Marta Jonsdotter, född 1708 i Draget, döpt 2/2, och död 4/10 1799 i Draget

Brita, född 20/11 1731 död 3/5 1732, förkvävd av modern

Anders 12/6 1733

Katarina 5/9 1736 övertog gården

Brita 29/10 1739

Ingrid 24/3 1743

Lisbet 6/4 1746

Maria 12/4 1749

Sara

Alla barnen födda i Draget.

Kristoffer bodde i Bo, troligen som dräng där, när han gifte sig.

Vid juni-tinget 1732 uppbjöds 1/4 Draget, som Jon Håkansson i Draget den 29/3 1731 sålt till sina barn Nils, Brita och Märta gift med Kristoffer Andersson.

Vid tinget 21/10 1732 uppbjöds 1/4 Draget, som syskonen sålt till Märta Jonsdotter och hennes man Kristoffer Andersson. Löjtnant Henrik Herman von Vicken erinrar, att dess svåger Peter Krusebiörn äger förskrivning av Jon Håkansson.

Vid tinget 12/10 1733 § 89 erhöll Kristoffer Andersson uppbud på 1/4 Draget.

1748 innehade änkefru Ingeborg von Saltza Draget, Krokshylte och Ormestorp som skattefrälse.

”1763 No 2 dannemannen Christopher Andersson i Draget, en bland soknens Hedervärda Sokenmän och Kyrkans föreståndare, som fördt sin lefnad stilla och fromt up öfwer han färdats at han varit afhollen bode uti och utom Häradet död af quaf den 16. Jan. och begrofs Sön 3 eption d. 23 ejusd. 64 år gammal efter några dagars sjukdom, war född i Sunatorp i Moheda, lefwat med sin hustru 34 år, haft 8 barn. Han är den som til Hielsryds kyrka förärat det uhret i kyrkan”.

"1799 Den 4de October afled ändtel. i Rörvik gamla Enkan Marta Jonsdotter i Draget af ålderdomsswaghet 3/4 öfver 90 år gl. Enka efter en berömd kyrkewård sedan d. 16 Januarii 1763. Begrofs d 13de October".

Vid tinget 11/6 1733 begärde Kristoffer Andersson i Draget syn på den byggnad som han använt på 1/4 Draget, sedan han tillträdde gården.

Bouppteckning efter Kristoffer Andersson i Draget, efterlämnande sju barn, förrättades den 8/2 1763 och visar följande tillgångar:

1/4 mantl Draget 700 rksdaler.

1 par oxar	1 stut	5 kor	1 tjur	2 kvigor	4 stutar
3 kalvar	4 får	2 lamm	3 svin	1 häst	1 sto

Behållningen utgjorde 1029 riksdaler.

Sonen Anders gift 24/10 1773 med änkan

Brita Katarina Jönsdotter i Sisshemmet

Kristoffer, född 4/7 1775 i Sisshemmet

Johannes 9/5 1777 "

Brita gift 6/7 1760 med Samuel Andersson i Löneslätt i Hultsjö socken

Ingrid, gift 27/5 1765 med Bengt Månsson i Krokshylte

Lisbet, gift 23/5 1768 med Sven Persson i Töjestorp

Maria, gift 15/5 1769 med Jöns Jönsson i Långö i Nydala socken

Sara, gift 26/12 1772 med änklungen Anders Jönsson i Södra Föreberg

Johan Germundsson, född 25/3 1732 i Rickelstorp i Bringetofta socken och död 11/10 1798 i Draget. Gift 26/12 1761 med

Katarina Kristoffersdotter, född 15/9 1736 i Draget och död där 14/4 1813

Kristoffer, född 29/1 1764 övertog 1/4 mantal Draget

Anders 24/7 1768 övertog 1/4 mantal Draget

Sven 29/5 1771 Sven gifte sig till Uggleryd

Jonas 15/5 1775

Johan och Katarina ägde 1/4 mantal frälsehemmanet Draget. 1793 ägdes den andra frärdingen av jägmästaren Johan Hafström i Vrigstad, som 22/3 1793 sålde till Johan Germundsson, som 7/10 1793 sålde till Kristoffer Johansson.

Västra härads småprotokoll. A 11 a 8. 11/10 1793. § 48.

Under anhållan om Lagfart ingafs till Tings Rätten en köpeafhandling så lydande:

Härmed Gjöres wetterligt att jag af fri Willja och med min Kära Hustrus ja och

Samtycke hafwa uplåtit och försålt 1/4 uti Skatte Frälse hemmanet Draget belägit i

Wästra Härad Hjelmserids sockn till dannemannen wälförständig Johan Germundsson för en öfwerenskommen betingad och betald köpesumma Fyrahundrade Riksdaler Specie uti gångbart mynt som härigenom qwitterade warda; afhänder fördenskull mig, min hustru och arfwingar förberörde en Fjerdings Draget med alla de rättigheter och förmoner som jag den 8 Augusti 1788 mig derå förwärfade. Till mera wisso varder detta med egen händig underskrift bestyrkt i wittnens närvaro. Gnillinge den 22 Martii 1793.

J. Hafström

Som witne: Sven Renbom

Kristoffer Tigerström

Föregående mitt undfångna Salubref warder till min Son Kristoffer Johansson transporterad hwarföre ock som jag denna 1/4 Draget för hans räkning mig tillhandlat mot de penningar han förskaffat, densamma ock till honom med all den rätt jag äger, nu öfwerlåts och afstås. Vrigstad den 7 Octob. 1793

Johan Germundsson i Draget Säljare

Kristoffer Johansson i Draget Köpare

Som vittne: Sven Renbom Kristoffer Tigerström

och pröfvar Härds Rätten i grund af förestående afhandlingar samt till följe af 1 och 4 Cap J B skäligt att för Kristoffer Johansson och thes arftagare upbjuda 1/4 uti Skatte Frälse hemmanet Draget emot Köpesumma 4000 Rd Specie nu första gången

1/4 mantal Draget

Kristoffer Johansson, född 29/1 1764 i Draget och död där 23/3 1844.

Gift 1797 med

Ingrid Persdotter, född 9/1 1775 i Slätthögs socken och död 1842 i Draget

Lars

Anders, född 16/2 1798

Lisbet 7/5 1800 död 15/9 1808 i rödsot

Maria 21/8 1802 död 9/9 1808 i rödsot

Lena 1804 död 11/7 1805

Lena 1805 död 13/8 1808 i rödsot

Johan 12/8 1809 död 24/8 1811

Lisbet 27/12 1811

Maja 24/5 1814 gift till Sanden

Johan 10/5 1816 övertog gården

Alla barnen födda i Draget.

Dottern Maja gift med Magnus Petersson, född 31/8 1819 i Sanden.

Johan Kristoffersson, född 10/5 1816 i Draget och död där 22/12 1897

Gift 2/3 1850 med

Lisa Johansdotter, född 8/12 1829 i Viekull i Bäckaby socken och död 10/12 1917
i Draget (anges född 7/12 1829)

Anders, född 30/11 1850

Sven August 31/10 1852

Karl Peter 3/6 1855

Inga Lovisa 1/10 1857

Emma Katarina 24/11 1859

Frans Emil 31/10 1864

Ida Amanda 8/10 1867

Nils August 16/2 1873 död 20/9 1881

Alla barnen födda i Draget.

Johan Kristoffersson köpte 1/8 mantal Draget av sina föräldrar 22/1 1838 för
666 riksdaler 32 skilling.

1/8 mantal Draget

Anders Johansson, född 24/7 1768 i Draget och död

Gift 1800 med

Lena Jonasdatter, född 22/4 1781

Kristoffer, född 28/1 1801

Maria 24/6 1804

Annika 18/9 1807

Beel

Håkan Axelsson

Jon Håkansson

Märta Jonssdotter - Kristoffer Andersson
1708-1799 1699-1765

Katarina Kristoffersdotter - Johan Germundsson
1736-1813 1732-1798

Kristoffer Johansson - Ingrid Seed Sven Johansson - Sara Johansson
1764-1844 1785- 1771

Anders
1798-

Kajsa Maja Andersd
1805-1870

Johan
1816-1897
Liva Johansson

Maria Lund - Anders Nilsson
1810-1894 1800-1877

Johannes A
1828
Anna Olina J.
1841

Inga Andersd
Jonas

Antow

Kristina Jonard
1852
Jonas Johansson
1850

Jenny
Oskar

August
1878
Hilda

Anna

Lövfallan

Hundarön

Draget

Stäeryd

Kullen

Länsmannen välaktad herr Jonas Hansson hade låtit instämma soldathustrun Elisabet Månsdotter på Dragets soldattorp, som sagt att Nilsas bortstulna plåtar i Grönvik skolat ligga tre dagar i Svens

Hustru Elin i Skägghemmet och hustru Elin Axelsdotter i Grönvik, Lisbet Månsdotter ibm, pigan Kerstin Ekesdotter, Nils i Kullen, Jöns i Draget och hustru Brita ibm, Elisabet Månsdotters man, soldaten Påvel Sandahl ibm, infinner sig och berättar, att dess hustru är frisk, vilket nämndemannen Nils i Gådeberg även besannar

Länsmannen begärer, att med Månsas i Enekullen vittnes avtagande innehålles, tills de gjort sina edliga berättelser, emedan länsmannen försport honom den dagen haft nog penningar och gärna vill veta, var han dem tagit.

Varandes förestående vittnen tillstades så när som hustru Lisbet Månsdotter i Grönvik. Desslikes infinner sig Trotte Jonsson i Sanden, vilka denna sak till laga ting instämt, och som uppå tillfrågan ingen hade något jäv emot de producerade vittnena, så avlade de den vanliga vittneseden med hand å bok och härefter betygade

¹⁰ Hustru Elin Ekesdotter i Skägghemmet: att dagen efter Valborgsmässodagen förlidet år kom vittnet till Grönvik, där före henne var soldathustrun Lisbet Månsdotter, som berättat, att penningarna, som låg på vägen, legat där så länge, ty pengarna lågo uti Svens lada i tre dygn. Länsmän frågade vittnet, om hon hört

Västra härads dombok 29/10 1719

Per Persson i Draget och Per Sigfridsson i Hökaboda instämt Jon Håkansson i Draget om skatterättighet till Draget efter Jon Håkanssons moder Elin Jonsdotter

Västra härads dombok juni 1732

Uppbjöds 1/4 Draget, som Jon Håkansson den 29/3 1731 sålt till sina barn Nils, Brita och Märta gift med Kristoffer Andersson

Västra härads dombok 21/10 1732

Uppbjöds 1/4 Draget, som syskonen sålt till Märta Jonsdotter och hennes man Kristoffer Andersson.

Löjtnant Henrik Herman von Vicken erinrar, att dess sväger Peter Krusebiörn äger förskrivning av Jon Håkansson

Löjtnant Johan Didrik Koch köpte $\frac{1}{4}$ Kärögård av sin svärfar
Touls Choroas och förliktes med sin hustru, Helena Choroas,
husin Nils Brungström Domb. 27/2 1685

Domb

1685 uppljööds $\frac{1}{8}$ Kärögård för löjtnant Johan Didrik
Koch av Jan Lindström i Hälleryd Domb. 7/8 1685

27/2 1685

5/5 1688

25/5 1684

16/5 1685

7/8 1685

23/6 1682

25/2 1685

L p 118

22/6 1685

19/5 1686

24/11 1680

1687 inköpte Johan Didrik Koch $\frac{1}{8}$ Kärögård av Hans
Ingemarsson i Hälleryd ^{stätt n} men överlät en del
på Sven och Nils Brungström, så att Koch som
ägar $\frac{1}{3}$ i Kärögård

Boade i Långmansryd 1680, då han vigdes och gav
6 D till kyrkan

1687 i Kärögård, död 1688

Gården gick till dottern Katarina Koch och hennes
man Jan Holmer

Kochs hustru, Helena Choroas, gifte om sig med
Petrus Ulmerus 1690. Ulmerus var regementsskrivare
1690 - 1704, varvid han vistades i Livland och
Polen 1700 - . Hustrun och barn boade under
tiden i Kärögård

Draget

Västra härads ting 30/5 1659

Samma dag framkom för rätten Lars Axelsson i Draget å frälse, ogift dräng, bekände sig ha haft lägersmål och avlat barn med Kerstin Gudmundsdotter tillförne hos hans fader i tjänst. Barnet föddes 8 dagar före valborgsmässa 1659. Lars kan till äktenskap med denna Kerstin bevekas. Kerstin är född av oäkta säng. Ty böte Lars Axelsson efter lag Gift M b 3 cap 20 marker till 3 skiftes och stå skrift efter kyrkoordningen. Axel i Draget löftesman för sin sons sakören.